

MATKAOPAS PARHAASEEN ASUKASKOKEMUKSEEN

Pyhärannan strategia 2017-2021
(strategiatoimikunnan esitys 15.5.2017 kunnanhallitukselle
ja edelleen valtuustolle)

1. JOHDANTO

Pyhärannan kunta on vajaan 2100 vakituisen ja noin tuhannen vapaa-ajan asukkaan koti. Kunta sijaitsee pohjoisessa Varsinais-Suomessa, kolmen kaupungin – Laitilan, Rauman ja Uudenkaupungin – kainalossa, Selkämeren rannalla. Kunta jakautuu kolmeen päätaajamaan – Ihodeen, Reilaan ja Rohdaisiin – joilla jokaisella on kuntapalvelujen lisäksi oma, hieman erilainen elämänmuotonsa tarjottavanaan ja joissa jokaisessa toimivat lasten ja nuorten kasvulle idylliset, ajantasaiset ja kehittyvät kasvatus- ja opetusyksiköt. **Pyhärannan kokonaisuudessa pääalueet sekä muut 16 kylää muodostavat harmonisen kokonaisuuden, jota yhdistää halu yhdessä taata turvallinen ympäristö kaiken ikäisille elää, asua ja yrittää. Maantieteellisistä etäisyyksistä huolimatta, kylissä vallitsee voimakas, yhteisöllinen tahto, jonka hyödyntäminen on kehityksessä avainasemassa, kun tavoitteena on näyttäytyä luonnonkauniina, kehittyvänä ja houkuttelevana asuin- ja toimintakuntana suurempien kaupunkien rinnalla.**

Pyhärannan kunnan väestökehitys on kuitenkin ollut negatiivista sekä muuttoliikkeestä että luonnollisesta väestömuutoksesta johtuen. Taustalla on riittämättömät toimenpiteet erityisesti asunto- ja palvelutuotannon lisäämisessä. Erinomaisella tasolla olevien julkisten palvelujen rinnalle tarvitaan uusia yksityisiä palveluja, joiden avulla kuntalaisille turvataan perusarjen toimivuus. **Jatkossa kunnan on panostettava erityisesti elinvoiman luomiseen ja uuden liiketoiminnan käynnistämisen mahdollistamiseen.** Tämä on välttämättömyys, sillä taloudellisesti Pyhärannan kunta lähtee uuteen valtuustokauteen haastavissa merkeissä johtuen taseeseen vuoden 2016 tilinpäätöksen myötä kertyneestä alijäämästä. Talouden tasapainotusta vaikeuttaa myös korkealla tasolla oleva verotus, jonka osalta ainoa oikea suunta kuntalaisille suunnatun kyselynkin mukaan on alaspäin.

Vuosi 2019 näyttää tuovan suomalaiseseen kuntakenttään perustavaa laatua olevan muutoksen, kun sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä lukuisten muiden kunnille kuuluneiden tehtävien siirto perustettaville maakunnille toteutuu. Tämä muuttaa peruskuntien roolia yhä vahvemmin tavoittelemaan kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä sekä alueen elinvoimaisuuden kehittämistä. Palveluista kaavoitus ja rakentaminen, yritys- ja kasvupalvelut sekä tärkeimpinä kasvatus- ja koulutuspalvelut ovat niitä, joista kunnat tulevaisuudessa tunnetaan.

Maakunta- ja soteuudistus antaa kunnille oivan mahdollisuuden uudistua ja poistaa käytänteitä, jotka ovat olleet kehittymisen esteitä. **Pyhärannassa kunta 3.0 mallia on lähdetty toteuttamaan vuosina 2016-2017 toteutuvasta johtamisjärjestelmä uudistuksesta, jossa luottamushenkilöiden roolia toiminnan strategisina ohjajina korostetaan samalla kun käytännön arjen pyörittäminen annetaan henkilöstön vastuulle.** Hallinnollisesti vahva tavoite on saada aikaan joustavuutta ja nimenomaan asukkaiden, asiakkaiden hyväksi kertyvää helpoutta ja vaivattomuutta. Kunta on vain ja ainoastaan kuntalaisia varten, jolloin kaikki se, mikä ei edistä kuntalaisten hyvinvointia, tue heitä pyrkimyksissään tai mahdollista heille itsensä toteuttamista, on tarpeetonta. Kun pyrkimyksenämme on paras asukaskokemus, tarkoittaa se asukkaiden tahtotilojen laittamista aidosti keskiöön.

2. TOIMINNAN ARVOPOHJA, ORGANISAATION PERUSTEHTÄVÄ JA YDINOSAAMISEN TUNNISTAMINEN

Pyhäranta on ihmisten yhteisö. **Maaseutumaisena paikkakuntana ihmisiä yhdistää tarve vapautua kaupungeille tyypillisestä tiukasta sääntelystä ja ahtaasta tilasta, jotka globaaleina megatrendeinä haastavat toisenlaisen elämänmuodon.** Pyhärantalaiset ovat vuosisatoja eläneet vieretysten, sopusoinnussa toistensa kanssa. Tämä on arvo, joka näkyy niin kunnan hallinnossa, jossa henkilöstön osaaminen tukee toinen toisiaan ja muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden, kuin paikallispolitiikassa, jossa kantavana periaatteena tulee olla jatkuva ajatustenvaihto ja reipas keskustelu asukkaille parhaimpien ratkaisujen aikaansaamiseksi.

Siksi siis ”vieretysten”.

Julkisena yhteisönä kunnan tulee nauttia kuntalaisten, päättäjien ja henkilöstön luottamusta erityisesti suomalaisen julkishallinnon tulevissa mullistuksissa. Kunnallisesta itsehallinnosta johtuen voimme tehdä paljon asioita vapaasti haluamallamme tavalla, vaikkakin toimintaamme ohjaa hyvin vahvasti lakisääteliset tehtävät, joista olemme vastuussa sekä talous, jonka kunnossa ollessa, pystymme toteuttamaan perustehtäväämme kuntalaisten hyväksi. Meillä kaikilla on vastuu kunnastamme ja sen tulevaisuudesta. Sitä emme voi koskaan ulkoistaa. Vastuu on kannettava kaikessa tekemisessämme.

Siksi siis ”vastuullisesti”.

Ihminen on usein onnellisimmillaan, kun hän vapaana saa toteuttaa itseään: tehdä asioita, joista hän itse nauttii. Kasvatus-, koulutus- ja mahdollistamisorganisaationa kunnan tehtävänä on tukea ihmisiä pyrkimyksissään sekä antaa heille mahdollisuudet kasvaa vastuullisiksi, vapaan tahdon omaaviksi kansalaisiksi. Kunnan tehtävä ei ole rajoittaa, vaan luoda tilaa ja antaa ihmisten kokeilla, valita, tehdä päätöksiä. Takana on maailma, jossa kunta tai virkamiehet tietäisivät paremmin, mikä ihmiselle on hyvä. Tulevaisuutta on mahdollisimman suuri vapaus.

Siksi siis ”valiten”.

ARVOMME #vieretysten #vastuullisesti #valiten

Pyhärannan kunta näkee itsensä kuntalaisten tukijana ja tahtotilojen mahdollistajana. **Arvomme: vieretysten, vastuullisesti, valiten ilmentää sopusointua pyhärantalaisten kesken, vastuuta toisistamme sekä vapautta toteuttaa itseämme osana yhteisöä.** Meille asukas ja hänen hyvinvointinsa on kaiken toimintamme lähtökohta.

MISSIONME #tukea ja #mahdollistaa

ME MAAILMASSA:

–”Maailma on siirtynyt epävarmuuden aikaan niin poliittisen ilmapiirin ja ilmastomuutoksen, kuin lähenymisen vuoksi. Työ- ja liiketoiminta on yhä enemmän informaatioverkostojen joiden puitteissa kaikki ovat toistensa kanssa tekemisissä. Halpuuden tavoittelu ja kaupungistuminen jatkuu edelleen tilanteessa, jossa teknologia kehittyy nopeammin, kuin koskaan aiemmin.”

VISIONME:

”paras asukaskokemus”

MISSIONME:

”tukea ja mahdollistaa”

MOTTOMME:

”asukas keskiössä”

ME YMPÄRISTÖSSÄMME:

–”Pyhäranta on turvallinen ja luonnonläheinen maalaismiljö. Se tarjoaa asukkailleen mahdollisuuden vaikuttamiseen ja osallisuuteen sekä perinteisin että nykyaikaisin keinoin myös maakuntauudistuksen jälkeen. Merihenkinen kunta on yhteisöllinen ja kehittämismyönteinen, ja se toimii asukkaiden edun mukaisesti joko tarjoten heille kohdennettuja palveluita tai ohjaten heidät oikeaan suuntaan.”

KEHITYSLINJAT:

- Digitaaliset asiointikanavat
- Avoimuus ja osallisuus
- Uusasukashankinta
- Elinvoimaisuus
- Osaamisohjaisuus

MENESTYSTEKIJÄMME:

▲
5. Helppo, nopea ja laadukas asiakas kohtaaminen

▲
4. Tuotteistetut palvelut ja toimivat prosessit

▲
3. Osaava henkilöstö

▲
2. Tietoon perustuva ja taloudellisesti tehokas johtamisjärjestelmä

▲
1. Kuntalaisten osallistuva oikeus palveluihin, niiden määrittelyyn sekä kehittämiseen

ARVOMME:

”vieretysten”
”vastuullisesti”
”valiten”

MITTARIMME:

1. Asukastyytyväisyys
2. Asukasluvun kasvu
3. Työllisyysaste
4. Vuosikate
5. Tuloveroaste
6. Koulutuspalveluverkko
7. Työpaikkaomavaraisuusaste

TAVOITTEEMME:

1. NPS vähintään 50
2. Vuotuinen kasvu 1,9-2,9%
3. Vähintään 75 %
4. Vähintään 550 000€
5. korkeintaan 19,75,
6. kolme toimipistettä,
7. 100 %

3. YDINOSAAMISEN TUNNISTAMINEN JA OLEMASSAOLON PERUSTELU

Pyhärannan kunta on monialainen asiantuntijaorganisaatio. **Kunnan ydintoimintoja ovat kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen, alueensa elinvoiman kehittämiseen sekä kasvatus- ja koulutuspalveluihin liittyvien palvelujen tuottaminen.**

Strategiamme toteutumisen kannalta kriittisiksi menestystekijöiksemme tunnistamme:

- helpot, nopeat ja laadukkaat asukaspalvelukanavat, joista asukkaat saavat tarvitsemansa tuen ja avun;
- tuotteistetut palvelut sekä niiden taustalla olevat peruspalveluprosessit;
- osaavat resurssit palveluprosessien taustalla;
- strategisen tiedolla johtamisen ja toimintaympäristön muutoksen hallinnan sekä taloudellisesti tehokkaan täytäntöönpanon; ja
- jokaisen kuntalaisen oikeuden saada tarvitsemiaan palveluja, osallistua niiden määrittämiseen ja kehittämiseen.

Kunnan ydintoimintojen osalta tunnistetaan ydinosaamistarpeiksi seuraavaa:

- kyvykkyys erinomaiseen asukaskohtamiseen;
- kyvykkyys tuottaa peruspalvelut ja määrittellä niiden taustalla olevat tuotantoprosessit;
- kyvykkyys rekrytoida ja kehittää oikeita ja osaavia peruspalvelu- ja elinvoimatoiminnan resursseja;
- kyvykkyys hankkia ja hyödyntää tietoa sekä johtamisjärjestelmä joka tuottaa haluttuja tuloksia; sekä
- kyvykkyys osallistuttaa kuntalaiset avoimeen keskusteluun palveluista, niiden määrittämisestä ja kehittämisestä.

Sisällöllisellä tasolla kyvykkyysien tehtävänä on toteuttaa:

- määritellyt ja laadukkaat osaamispalvelut, joita ovat erityisesti kasvatus-, koulutus- ja tietopalvelut;
- määritellyt ja laadukkaat elinvoimapalvelut, joita ovat erityisesti yritys-, mahdollistamis- ja kohtauttamispalvelut;
- määritellyt ja laadukkaat tuki- ja hallintopalvelut, joita ovat erityisesti yleis-, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä infrastruktuuriin liittyvät palvelut.

Ydinosaamisen osalta määritellään kullekin palvelukokonaisuudelle palvelutaso, johon kunta sitoutuu sekä vastuualuekohtaisesti annettavat palvelut ja niiden sisältö sekä toteutustapa, johon sisältyy päätökset resursseista. Kunnan tekemät valinnat voidaan kyseenalaistaa hallintosääntöön sisältyvällä palvelualoitmekanismilla.

4. TAVOITTEET JA NIIDEN MITTAAMINEN

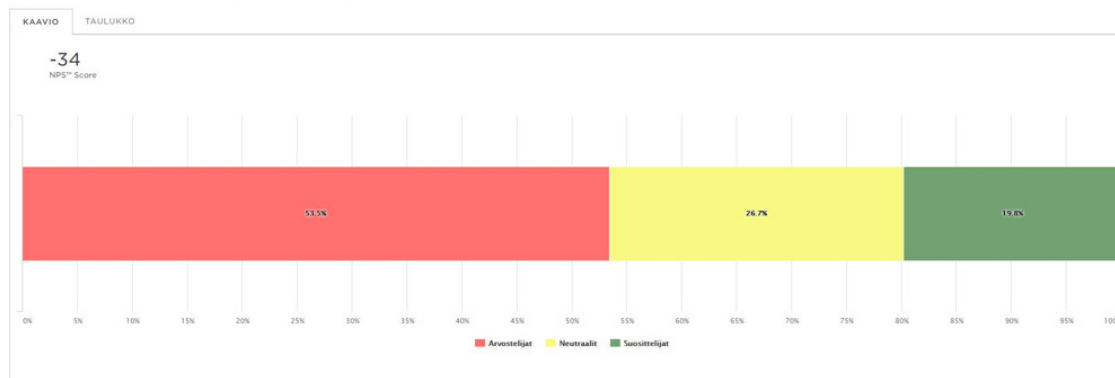
Kunnan toiminnan strategiatason mittarit ovat:

- asukaskokemus (nettosuositteluluku vähintään 50, 4/2017: -34);
- asukasluvun kasvu (vähintään + 1,9-2,9 % vuodessa, 2016: -2,9 %);
- työllisyysaste (vähintään 75 %, 2015: tieto vielä tulossa);
- vuosikate (vähintään 550 000 euroa vuosittain, TP2016: -272 916);
- tuloveroaste (alle maan keskiarvon, joka 19,91 %, 2017: 21,75 %);
- koulutuspalveluverkko (kolmitoimipisteisyys, 2017: kolme toimipistettä);
- työpaikkaomavaraisuusaste (vähintään 100 %, 2014: 58,8 %).

Mittaamisen tueksi voidaan määritellä kyseisten mittarien kanssa yhteensopivia, vastuualuekohtaisia mittareita, joiden asettamisesta päättää vastuualueen vastaava keskusteltuaan kunnanjohtajan kanssa. **Tavoitteena on, että asetettavien mittarien avulla voidaan arvioida kunnan strategisten tavoitteiden toteutumista ja tarvittaessa määrittää korjaavia toimenpiteitä.**

Pyhärannan asukaskysely

Kuinka todennäköisesti suosittelisit Pyhärannan kuntaa ystävälle tai työkaverille asuinkunnaksi?

Kuva 1. Suosittelijuuvalmius 4/2017.

STRATEGIAN toteutumista mittaamme asukaskokemuksen, asukasluvun kasvun, työllisyysasteen, vuosikatteen, tuloveroasteen, koulutuspalveluverkon ja työpaikkaomavaraisuusasteen avulla.

5. OPERATIIVISET PERUSRATKAISUT

Pyhärannan kunnan johtamisjärjestelmä perustuu strategisen ja operatiivisen hallinnon toisiaan tukeviin rooleihin. **Luottamushenkilöiden tehtävänä on määrittää kunnan strateginen suunta sekä päättää taloudellista ja toiminnallisista reunaehdoista, ohjeistaa henkilöstöä sekä valvoa näiden toimintaa.** Henkilöstön tehtävänä on vastata operatiivisesti luottamushenkilöiden tahdon toteuttamisesta käytännössä. Yhteensovittamisen solmukohdassa toimii kunnanjohtaja, joka johtaa luottamushenkilöiden päätöksenteon valmistelua ja päätösten täytäntöönpanoa. Hallintosääntö määrittelee valtuuston, kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan toimivallan, jonka puitteissa viranomaiset toimivat joko itse tai johtavat alaistaan hallintoa.

Pyhärannan kunnan johtaminen perustuu vahvasti tietoon. Kunnan päätöksenteko tulee tehdä selvitettyyn tietoon perustuen. Tietoa saadaan kunnan toimivista ICT-perusjärjestelmistä, joiden tavoitteena on tuottaa jatkuvasti ajantasaista tietoa. **Tavoitteena on, että kaikki kunnassa tapahtuu siksi, että näin on päätetty tapahtuvan.** Kaikessa toiminnassa tulee tarkasti noudattaa lakeja, annettuja määräyksiä ja ohjeita. Tarvittaessa tehdyt päätökset voidaan oikaista luottamushenkilöiden päätöksin. **Valmistelun ja päätöksenteon tulee lähtökohtaisesti olla avointa, jotta myös kuntalaiset ja tiedotusvälineet voivat valvoa läpinäkyvän hallinnon toimintaa.** Kunnan asukkaille luodaan järjestelmä, jonka avulla he aiempaa paremmin voivat osallistua yhteiseen päätöksentekoon ja vaikuttaa elinympäristön kehittämiseen, kuitenkin edustuksellisen demokratian peruseriaatteet huomioiden. Tiedottamista varten luodaan uusi kanava.

Kunnan keskeiset tehtävät liittyvät kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen. Kunnan perustehtävän ollessa ”**tukea ja mahdollistaa**”, tarkoittaa se jatkuvaa seuraamista sen osalta, miten kuntalaisten (asukkaiden, yritysten ja maanomistajien) hyvinvointia voidaan edistää. Päätöksillä ja kunnan toiminnalla pyritään sekä mahdollisimman laajoihin ja oikeudenmukaisiin koko väestön tilannetta parantaviin lopputuloksiin, joskin yksittäisissä päätöksissä pyritään aikaan saamaan mahdollisimman hyvä ratkaisu nimenomaan asianosaisten kannalta. Päätöksenteon johtonurkana on nimenomaan hyvinvoinnin edistäminen, jonka kehittymistä seurataan aktiivisesti tiedustelemalla asiaa suoraan kuntalaisilta.

Pyhärannan kunta vastaa kaikista niistä tehtävistä, jotka sille on lainsäädännöllä annettu tai valtuusto on omilla päätöksillään kunnan tehtäväksi ottanut. Lainsäädännön puitteissa valtuusto päättää erillisessä periaatepäätöksessä valtuustokausittain, mitkä järjestämisvastuun piiriin kuuluvat tehtävät kunta hoitaa itsenäisesti ja minkä tehtävien osalta järjestämisvastuu toteutetaan yhdessä muiden kuntien kanssa tai siirretään kokonaisuudessaan toiselle kunnalle. Tuotannon osalta hallitus päättää järjestämistä koskevan periaatepäätöksen puitteissa kulloinkin tarkoituksenmukaisen vastuualuekohtaisen tai tarkemman toteutustavan. Lähtökohtaisesti tavoitteena on, että kunta keskittyy ainoastaan ydinosaamisalueidensa palvelujen tuottamiseen.

Kunnalla voi olla tytär- tai osakkuusyhtiöitä silloin, kun se katsotaan tarkoituksenmukaiseksi tehtävien hoitamiseksi tai siihen on lainsäädännöllinen velvoite. Kunta voi alueellaan käynnistää liiketoimintoja sellaisilla toimialoilla, joilla tarjontaa ei ole. Näiden osalta kunnan rooli rajoittuu toiminnan käynnistämiseen ja niistä tulee irtautua tarkoituksenmukaisella hetkellä.

Kunnan henkilöstö on sen keskeinen voimavara. Kunnalla on henkilöstöä sen mukaan kuin valtuuston ja kunnanhallituksen palveluntuotantolinjauksista johtuu. Henkilöstöä tulee johtaa painottamalla asukaskokemuksen tuottamista ja mahdollistaa henkilöstölle aiempaa parempi suoriutuminen. Henkilöstön kouluttautumiseen ja johtamisen kehittämiseen varataan vuosittain riittävä määräraha. Henkilöstön osaaminen integroidaan vahvasti kunnan päätöksenteon valmisteluun.

KUNNAN HENKILÖSTÖ on sen keskeinen voimavara.

Kunnalla voi olla kiinteistöomaisuutta, jota se käyttää kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen. Kunnalla ei tule olla sellaista kiinteää omaisuutta, jota se ei aio jalostaa rakentamiseen tai joka ei ole virkistyskäytössä. Kunta luopuu niistä kiinteistöistä, jotka ei ole hyödynnettävissä edellä mainitulla tavalla. Omien toimitilojen osalta kunnan tulisi ensisijaisesti pyrkiä ratkaisuihin, joihin ei kiinnity pääomia. Kunta voi vapautuvilla pääomilla hankkia käyttöönsä maa-alueita Ihoden, Reilan ja Rohdaisten taajama-alueilta, jotka strategiaan sisältyvällä päätöksellä määritellään maankäyttö- ja rakennuslain 110 §:n mukaisiksi kehittämisalueiksi, sekä jalostaa niitä hyödynnettäväksi asumis- ja palveluliiketoimintakäyttöön. Laajemmin maankäytöstä päätetään maapoliittisessa ohjelmassa, joka valmistellaan vuoden 2017 loppuun mennessä vuosille 2018-2025.

6. STRATEGIAN VIESTINTÄSUUNNITELMA 2017 - 2021

(suunnitelman hyväksyy kunnanhallitus johtoryhmän valmistelusta strategian hyväksynnän jälkeen)

Palvelualue	Kuka tekee?	Mitä tekee?	Miksi tekee?	Milloin tekee?	Mitä tuloksia?	Miten mitataan?
Elinvoima- ja kehityspalvelut (TP1.X)						
Tuki- ja hallintopalvelut (TP2.X)						
Palvelut (TP3.X)						